

PERSONHISTORISK TIDSKRIFT

TJUGONDEANDRA ÅRGÅNGEN

1921

vol. 22

UTGIVEN AV

PERSONHISTORISKA SAMFUNDET

GENOM

SUNE HILDEBRAND

SAMFUNDETS SEKRETERARE

**GENEALOGICAL SOCIETY
OF UTAH**

7383

STOCKHOLM 1922

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

210947

BC 1300490

INNEHÅLL.

Svenske slægter i Grønland. Af <i>H. Ostermann</i>	1.
Något om Sveaborgs skapare såsom konstnär och vitterlekare. Av <i>Sven Pn. Lagerberg</i>	37.
von Hohenhausen. Adl. ättens n:r 2150 finska härstamning jämte stamförvanter i Finland. Av <i>Osmo Durchman</i>	43.
Några randanmärkningar till »Strengnäs stifts herdaminne». Av <i>Gust. Löw</i> . .	51.
Upprättelse åt mag. Johannes, Gustav I:s hovpredikant. Av <i>N. J. Welinder</i> . .	58.
En mystifikation. Av <i>Emil Herlenius</i>	60.
Erik Axelsson Leijonhufvud †. Av <i>T. J. P.</i>	66.
Från Bendertiden. Casten Feifs brev till Arvid Horn 1710—12. Meddelade av <i>M. Bohnstedt</i>	93.
Svenska Coldinuordens stiftare och hans levnadsöden. Av <i>H. Fröding</i>	133.
Anteckningar om genealogiens närvarande studium i Tyskland samt om genealogiens vetenskapliga begrepp och verksamhetsområde. Av <i>Johan Wretman</i> . .	141.
Atle Wilskman †. Av <i>Tor Carpelan</i>	149.
Raphaël Trichet Du Fresne och Johan Leijoncrona. Av <i>Olof Granberg</i>	183.
Identifiering av några medeltida kvinnonamn. Av <i>Frans de Brun</i>	204.
Brev från J. G. Oxenstierna till Fredrik Sparre år 1789. Meddelade av <i>H. v. D.</i>	209.
Göteborgssläkter från 1600-talet. 2. von Egmont. Av <i>H. Fröding</i> . Den genealogiska delen av <i>Alvina Wigert</i>	222.
Cremer. Adl. ätten n:r 713. En på Svenska och Finska Riddarhusen icke upptagen, i Finland fortlevande gren (Kræmer). Av <i>Osmo Durchman</i>	231.
Thomas Cletcher. Av <i>Olof Granberg</i>	241.
Nyare genealogisk litteratur	72.
Genealogisk bibliografi 1919	166.
Svenska porträttarkivets verksamhet 1920	175.
Recensioner	68, 153, 242.
Smärre meddelanden	80, 170, 248.
Notiser	87, 178.
Frågor	89, 178, 254.
Rättelser	89, 179.
Insända böcker	91, 180, 255.
Personregister	257.

Illustrationer.

Porträtt av Augustin Ehrensvärd, riksrådet Carl Lagerberg, Mathias, »greve till Bäck», statssekreteraren Casten Feif, bibliotekarien Atle Wilskman, Raphaël Trichet Du Fresne och Johan Leijoncrona. Övr. illustr.: Lavering av Augustin Ehrensvärd, Olivier von Egmonts exlibris, Peter von Egmonts namnteckning.

Jag är stats secreterare, krigz råd, general auditeur och gen: krigz commissarius utan penningar, tillika och därjemte har iag också til giöra med exercitierna¹⁶⁾ så at iag har mera tjenester, än iag åstundar, men hwem wil icke tiena en så nådig herre med alla sina krafter. Och wed alla desse tjenester skulle iag ändå swälta ihähl, om intet min hustru wore så god och födde mig med swafwel och victril,¹⁷⁾ ty utur stats contoiret ha wij på 2 åhr hwarken fåt löhn eller underhåld, och af turkarne får man icke det ringaste utan penningar. Det må också gå med löhnen huru det wil, allenast det öfrige wille gå wähl, hwartil wij nu hafwa godt hopp, sedan turkarne hafwa declarerat krig mot zaren.¹⁸⁾ Hwarom herr von Mullern widare lærer berätta. Jag recommenderar mig sluteligen såsom

Eders excellences

(we)d Bender d. 17 Dec 1710.

ödmiuke och trogne

tienare

C: Feif.

3. Högwälborne herr grefwe, Kongl. Maj:t råd och præsidet gunstige herre

Emädan herr general lieutenant Meyerfelt har tagit geenwägen öfwer Constantinopel tillbakars;¹⁾ ty har Hans Maj:t funnit nödigt at skicka doubletter af hela den expedition som han har med sig. Dess utan afgår et bref til kl: cancelliecolleg: angående skåtdagens utslutande uti 1700 åhrs almanacker.²⁾ Jag hade gierna sedt at Hans Maj:t hade lemnat kl: coll: frit at öfwerwäga på hwad sät calendarium bäst kunde stå at förbättras, eller och åthminstone at få taga i betänkande, när den ena dagen beqwämligast kunde inflyttas, men Hans Maj:t wille ha brefwet så inrättat, som det nu afgår, skulle Eders excellence finna något betänkande därwed at samma dag igentages i feb. månad eller och nästkommande åhr, som är et skåttår, så tror jag wäl, at Hans Maj:t på collegij remonstration sig därtill lærer beqwäma, men wed gamla stijlen wil Hans Maj:t ändtligen blifwa. Eders excellence lærer utan twifwel hafwa hört, at Hans Maj:t af Porten har uplåhnt 400/m. rdr courant. Man skulle inbilla sig i Sverige at wij därigenom äre blefne mycket rika, så at wij inga penningar därifrån behöfwa, men iag måste berätta Eders excellence at den summan och mycket mehr redan äre wordne utgifne; ty först har Hans Maj:t måst betala feltherren Kiowskys³⁾ troupper öfwer 70/m rdr sedan kienner Eders excellence feltherren, som aldrig är förnöjd. Cosackska feltherren⁴⁾ med dess generalitet och armée har fåt stora summor, utom hwad de polskas och wore egne trouppers förplägning har kostat, hafwandes Hans Maj:t måst underhålla med contante penningar 11/m portioner och rationer, warandes säd och höö i åhr mycket dyrt, medan gräshopporne förleden sommars förtärde alt hwad på marken stod. Utom alt detta, har det kostat et anseenligt, at bringa wärket därefter som det nu är, ty turkarne från den högsta til den minsta giöra icke et steg utan penningar, det är deras

passion dominante, och om general Poniatowskys⁵⁾ makalösa conduite icke ersat det öfrige, så hade man omöjliggen kunnat hinna up emot ryssarne i det fallet. Summa här äre dageligen stora utgifter och inga inkomster, när en turk gör det aldra ringaste och han intet strax får penningar, så är han wäl så höflig, at han sielf därom påminner. Där-emot måste man berömma tartarne, at fast de gierna älska pengar så har man ändå största mödan at få dem til at taga emot en present, medan Han⁶⁾ det strängeligen alt sit folk har förbudt. Icke dess mindre har Hans Maj:t med öfwerstlöjtnant Lagerberg efter wanligheten skickat honom en skiön sabel och en agraf i mössan, den han med et särdeles godt maner har emottagit och låfwat bära bägge delarne til åminnelse af den estime och wördnat han har för Hans Maj:t de kosta bägge 14/m rdr och feck Hans Maj:t köpa dem af Maseppas syster-son emot wexel til Hamburg.⁷⁾ Af alt detta täcktes Eders excellence eftertänka, at de lånhte 400/m rdr intet långt har hindt, och weet iag ingen utwäg i werlden at skaffa penningar til marchen, utan har det endaste hoppet därpå, at kongliga statscontoiret nu mehra lærer hafwa öfwer remitterat til Hamburg 1709 och 1710 åhrs hofstatsmedel och handpenningar, warandes Huswedel⁸⁾ beordrat at öfwergiöra dem til Wien, hwarifrån de sedan skola afhämtas. Drabanterne lida jämwäl stor nöd, och lære ännu lida mehra, om icke Ehrenschiöld snart kommer med penningar. Jag beer fördenskuld ödmuikligen det Eders excellence täcktes drifwa därpå, at hofstatsmedlen, handpengar och drabante medlen för ofwanbemälte åhr, utan drögmåhl blifwa öfwer remitterade, i fal det icke redan är skedt; ty elliest seer iag intet, huru Hans Maj:t skal komma härifrån med heder.⁹⁾ Härhos följer en copia af det bref som til Strahlenheim är afgångit, hwaraf Eders excellence täcktes see, at Hans Maj:t aldeles intet är nögd med det maner han har brukat wed dess afskedz-tagande. Herr general lieutenanten sade här farliga saker om honom.¹⁰⁾ Med denne lägenheten afgår et swar til deras excellentier, som intet lærer wara synnerlig behageligit. Eders excellence lærer så wäl däraf som af det som afgek med herr Meyerfelt kunna märka, at cancelliet mycket har förändrat sit maner til skrifwa fram för förr, orsaken därtill kan iag intet säija, men det weet iag wäl, at mäst hela conceptet är Hans Maj:t egen hand, dock kan iag därhos berätta, at det endast är skedt til den ändan, at wisa på hwad sät Hans Maj:t gierna wil, at sakerne skola drifwas, om det kan gå an, wet jag intet. Jag törs intet vidare utlåta mig häröfwer.¹¹⁾ Eders excellence lærer giöra Hans Maj:t et särdeles nöije, om Eders excellence då och då berättar, uti hwad tilstånd de regementer sig befinna, som äre lemnade under Eders excellences enskjilte omsorg.¹²⁾

Hans Maj:t talar altid därom, at han änu aldrig har fåt någon particulier efterrättelse om et och annat. Jag har berättat, at deras excellentier hafwa besat Under Ståthållare bestälningen och någre flere tjenester och bad at Hans Maj:t dem ville confirmera. Eders excellence tackar iag hör-samst för det interesse iag däruti har, angående Liungren, men Hans Maj:t swarade, at rådet intet har tilstånd at besätta civiltjenster. Jag sade därpå, at tjensterna äre så fatte, at de strax måste besättias, och at man därföre har måst skynda därmed, och feck til swars, at man wed sådane

tilfällen kunde förordna dem att förestå tiensterne utan att gifwa därpå fulmackter och sedan föreslå dem därtill, då iag sade, at det så lærer wara skedt. Om nu deras excellentier skrifwa hijt och begiär confirmationer för dem som tilsatte äre, så weet iag föruth, at det intet skier, och är fördenskuld rådeligast, at de som äre tillsatte, allenast blifwa föreslagne, utan at nämbna at de fåt interims fulmackter, skulle medlertid något bref ankomma, hwaruti om confirmationer anhålles, lærer iag hålla det tilbakars åtminstone til des iag får Eders excellences gunstiga swar.¹³⁾ Gud weet att min mästa sorg är, at underhålla och styrka et god förtroende. Gud gifwe, at andra intet arbetade däremot. Här skier ingen förändring, som icke Hans Maj:t strax notificerar rådet, Gud gifwe at det och skedde hemifrån, så hade intet en eller annan så långt föruth tilfälle at uttyda alt illa. Om iag wore interesserat, så skulle iag intet bee därom, utan heldre see, at deras excellentiers förslag länge nog uteblefwe, til dess iag finge see, hwem som wille biuda mig mäst, men iag försäkrar Eders excellence på min salighet, at iag har intet annat interesse, än at Hans Maj:t måtte få redelige och trogne tienare. Om iag wiste, at min egen bror wore annorlunda, så recommenderade iag honom aldrig. Om Eders excellence är mån om Clysendorfs grace, så täcktes Eders excellence wara så gunstig och laga, at någon af de nya hofjunkarne komma hijt uth honom til hielp, han fatiguerar ut sig, at dageligen pläga sin herre wäl, utan någon aflösning, där likwähl i fält altid är brukeligit, at man åtminstone har 3 aflösningar på en post, men han har alzingen.¹⁴⁾ Hans Maj:t mår Gud skee låf, rät wähl och hade gierna gåt med tartarne in åth Pählen, om dess närwaru icke hade warit här så nödig. Lagercrona reste för 3 weckor sedan härifrån utan någon character.¹⁵⁾ Jag twiflar mycket, at han kommer til Sverige. Hans Maj:t wille intet lembna honom någon character. Jag recommenderar mig sluteligen såsom

Eders excellences

ödmiuke och trogne
tienare

wed Bender d: 14 febr:

1711

C: Feif.

ödmiukt post scriptum.

Assessoren uti Swea hof rät herr Johan Berch har en son Anders Berch benämnd hwilken, sedan han en tid suttit i archivo och ausculterat i lag commission, på 3:die året är blefwen brukat såsom secreterare af regeringrådet Hielsborg wed dess commissioner. Jag understår mig ödmiukligen at recommendera honom hos eders excellence, enär någon commissions secreterareienst blifwer ledig, i anseende til det goda beröm som honom gifwes om dess skicklighet til at förestå en sådan beställning och den stora obligation som iag har dess fahr.¹⁶⁾ Men at iag brukar denne friheten, därtill är Eders excellences mig altid bewiste gunst och ynnest orsaken, på hwilken iag mig aldeles förljitar. Jag skal altid

⁸ Hans Henrik von Liewen, född 1664, död 1733, överste 1703, generalmajor 1710, generallöjtnant 1714, direktör vid amiralitetet s. å., riksråd och greve 1719.

⁹ Rådet hade förordnat överste Adam Carl De la Gardie till landshövding i Kalmar. Rådet till kon. d. 15 juni 1710. H. H. 5, s. 77 f. Konungens fullmakt för honom är daterad d. 17 sept. s. å. Riksregistr. för 1710. R. A. — De la Gardie, som var född 1665, blev 1716 generalmajor och 1719 generallöjtnant. Han dog 1721.

¹⁰ Majoren vid Skaraborgs regte, Sven Lagerberg, hade följt konungen till Bender och brukades mycket av honom, särskilt i beskickningar till tartarkhan. Den 27 nov. 1710 avancerade han till överstelöjtnant vid sitt regemente. Rådet hade dock dessförinnan uppdragit beställningen åt major Carl Mauritz von Gertten, vilken nu får sköta tjänsten tills Lagerberg hemkommer. v. Gertten blev 1712 transporterad till ett tremänningsregemente som överstelöjtnant. Se kon. till rådet 11 nov. 1710, bilagan, och rådet till kon. 17 juni 1711 och 4 juni 1712. H. H. 15, s. 295—97, 7, s. 181, och 9, s. 355—57, samt Riksregistr. 1712, (senatens exped.). — C. M. von Gertten föddes 1672 och dog 1721. — Lagerberg blev 1717 generalmajor och tre år senare president i statskontoret samt slutade sitt liv som riksråd och greve 1746. Han var född 1672.

¹¹ Fabian Wrede, född 1641, död 1712, kungl. råd 1685, president i kammar- och kommerskollegium samt statskontoret 1687, greve s. å.

¹² Georg Wallrawe, född 1641, adlad 1689, statskommissarie, kammarråd 1710 och krigsråd 1712. Död 1714.

¹³ Thomas Teuterström, adlad Adlercreutz, född 1643, död i pesten 1710, kamrerare, adlad 1700, kungl. räntmästare 1702.

¹⁴ Peter von Danckwardt, född 1662, död 1732, landskamrerare, krigskommissarie 1708, krigsråd vid armén i Skåne 1710 (senatens fullmakt), statskommissarie s. å., kammarråd 1712, landshövding, friherre. — Den 30 aug. 1710 blev Wallrawe kammarråd och kamreraren Danckwardt statskommissarie i hans ställe. Riksregistr. för 1710 (kons.).

¹⁵ Anders Wolimhaus, adlad Leyonstedt, född 1649, död 1725, minister i Berlin, kansliråd 1710, högste ombudsman 1714, greve 1719, riksråd och president s. å. Rådet hade uppdragit åt honom att interimsvis sköta hovkanslerstjänsten i stället för G. Cronhielm, som förordnats till president i Wismarska tribunalen. Rådet till kon. d. 10 sept. 1710. H. H. 5, s. 104—6. Se ock ovan brev 1 not 6. Müllern blev hovkansler d. 27 nov. 1710, men Leyonstedt befordrades först 1714 till högsta ombudsman.

¹⁶ Karl XII hade redan 1709 låtit börja en omarbetning av exercisreglementena. Den 29 mars 1710 skriver han till defensionskommissionen om delar därav som förut hemsänts och andra som nu skickas i och för avskrivning och utdelning till regementena. Riksregistr. 1710. R. A. Ännu den 19 juni 1711 anspelar Feif på sitt arbete med de ännu ej avslutade exercitierna i brev till Magnus Stenbock, i Eriksbergs arkiv.

¹⁷ Feif ägde tillsammans med sin hustru, Anna Christina Barckhusen, Dylta svavelbruk i Nerike, vilket hon under mannens frånvaro ensam skötte. Hon var född 1674 och dog 1724 efter ett 33-årigt äktenskap.

¹⁸ Peter I av Ryssland, född 1672, övertog regeringen 1689, död 1725. Krigsförklaringen utfärdades den 21 november 1710.

Brev Nr 3.

¹ Generallöjtnant, baron Johan August Meyerfeldt, som d. 19 dec. 1710 ankommit till Bender med skrivelser från rådet, avsändes d. 18 jan. 1711 över Konstantinopel och Italien till Pommern, att där samla folk till ett inbrott i Polen. von Kockens dagbok s. 48 och 50. Meyerfeldt utnämndes 1713 till kungl. råd och generalguvernör i Pommern, blev 1714 greve och 1719 kansliråd. Han var född 1664 och dog 1749.

² Till år 1700 hade tideräkningen i Sverige varit den gamla julianska. Som dess felaktigheter emellertid börjat bli alltför besvärande, hade man mot slutet av 1600-talet föreslagit införandet av den gregorianska stilen, vilken var gällande i ett flertal europeiska länder. Då ingen enighet kunde uppnås om sättet för reformens

genomförande, stannade man endast vid borttagandet av skottdagen för år 1700, för att åtminstone ej öka skillnaden mellan de bägge stilarna. Ursprungligen var meningen, att under en följd av skottår fortfara därmed, men inga vidare åtgärder företogs, och under tolv år hade Sverige således en egen tideräkning, en dag före den gamla och tio dagar efter den nya. Karl XII, som insåg olägenheten därav och som var missnöjd med den gregorianska kalenderns astronomiska felaktigheter, befälde genom skrivelse till kanslikollegium, daterad Bender d. 23 jan. 1711, återgång till gamla stilen. Detta verkställdes skottåret 1712 genom läggande av en trettonde dag till februari månad. E. Hildebrand: Den svenska tideräkningen 1700—1712 och Riksregistr. 1711.

³ Josef Potocki, vojvod av Kiev, som kommenderade några polska trupper i Karl XII:s tjänst. Han föddes 1675 och dog 1751 samt var polsk kronfälttherre åren 1735—1748. Konungen skriver d. 16 dec. 1710 samt d. 31 jan. och 8 maj 1711 till kommissarien Huswedel i Hamburg om hans förnöjande av hovstatmedlen. Inrikes registratur 1710 och 1711.

⁴ Philip Orlik, född 1672, död 1742, sekreterare hos Mazeppa och efter dennes död 1709 av kosackerna i Bender vald till hetman samt av Karl XII insatt i sitt ämbete. Han blev aldrig erkänd i Ukraina, utan tillbragte sitt återstående liv i landsflykt, åren 1715—1720 i Sverige.

⁵ Stanislaus Ciolek, greve Poniatowski, född 1676 (1677?), död 1762, litauisk överste, övergick till svenskarna 1702, polsk general och konung Stanislai sändebud hos Karl XII, svensk underhandlare i Konstantinopel, generalguvernör i Zweibrücken 1718, avsked ur svensk tjänst 1719.

⁶ Dewlet Geray, khan av Krim 1699—1702, 1707—1713, avsatt och landsförvist 1713, tredje gången khan 1716, död s. å. Överstelöjtnant Sven Lagerberg sändes den 15 dec. 1710 till honom att avsluta ett förbund mot Ryssland. Han bidrog mycket till turkarnas krigsförklaring mot tsaren.

⁷ Stanislaus Andreas Vojnarovski, kosacköverste, följde Karl XII till Bender, föll i ryssarnas händer 1716. Död omkring 1743 i Sibirien. Av honom hade konungen, till inköp av presenter åt tartarkhan samt andra förnödenheter, lånat 14 800 speciedukater och 14 000 riksdaler courant mot växel på Huswedel, varom såväl denne som statskontoret underrättas. Kon. till Huswedel d. 3 jan. och till statskontoret d. 11 jan. 1711. Riksregistr. 1711. Som den rike Mazeppas arvtagare hade Vojnarovski även övertagit dennes fordringar hos Karl XII, och det var troligen till betalning av dessa som både statskontoret och N. Tessin d. 19 mars 1710 fingo order att sända medel till Huswedel att därmed förnöja Vojnarovskis två växlar. Riksregistr. 1710 (kon:s).

⁸ Barthold Huswedel, född 164(5?) levde ännu 1724, svensk kommissarie i Hamburg 1681, avsked 1719.

⁹ Redan den 2 april 1710 hade Tessin beordrats att sända hovstatmedlen i fält till Huswedel, och den 20 sept. s. å. befalldes statskontoret att utan dröjsmål utassignera konungens handpengar samt hovstats- och drabantemedlen. Riksregistr. 1710 (kon:s). — Drabantkorporalen Johan Ehrensköld brukades mycket av konungen vid penningenegociationer. I slutet av 1709 reste han i detta ärende till Konstantinopel, i maj 1710 till Belgrad, och i febr. 1711, när Feif skrev sitt brev, var han troligen i Wien, där han ännu var kvar den ¹⁶/₂₆ mars, men kom den 17 april åter till Bender. Agrells dagbok s. 51 och 104, Stiernhöök till kon. d. ¹⁶/₂₆ mars 1711, (Caesarea, R. A.), och v. Kockens dagbok s. 61. Men redan den 26 april får han instruktion att på egen kredit söka upphandla 600 000 riksdaler courant till olika behov. Riksregistr. för 1711 (kon:s). Svenska staten hade svårt att få kredit, enär statskontoret endast mycket långsamt inlöste sina växlar. — Ehrensköld, som var född på 1670-talet, blev 1718 ihjälslagen vid ett skeppsbrott på bohusländska kusten.

¹⁰ Svenska ministern i Wien, Henning von Strahlenheim, hade i mars 1707 råkat i tvist med den kejserlige kammarherren greve Max Adam von Zobor. Denne hade nämligen vid en fest smådat konung Karl, varpå Strahlenheim svarat med ett par örfilar. Konungen befälde Strahlenheim lämna Wien och krävde hos kejsaren Zobors utlämnande, vartill denne slutligen måste bekväma sig. Efter någon tid frigavs Zobor och sökte sedan på allt sätt hämnd på Strahlenheim. Denne, som i Breslau ordnat de schlesiska protestanternas angelägenheter, önskade ej återvända till Wien och sökte därför guvernörsplatsen i Zweibrücken, vilken han i mars 1710

erhöll. Konungen befälde honom dock samtidigt att personligen taga avsked av kejsaren. Under vistelsen i Wien mottog han Zobors fordran på upprättelse, men som han ansåg en duell i ett mellan monarkerna redan bilagt mål olämplig, lämnade han efter avskedsaudiensen i största hast staden. Från konungen fick han i anledning därav mottaga ett den 9 jan. 1711 daterat strängt brev där det heter, att han vanhedrat sin ställning och att hans hast kunde tydas som rädsla för Zobor. Registratur för 1711. Strahlenheim förklarade sig också sedermera villig att lämna greven upprättelse, men någon duell blev aldrig av. I sina brev till v. Müllern klagat han mycket över generallöjtnant Meyerfeldts svarta förtal. Müllernska saml. R. A. Se ock Müllern till A. Horn d. 29 jan. 1711 om Meyerfeldts brev till Stiernhöök i denna sak. Hornska saml. R. A. Strahlenheim, som 1714 blivit generalguvernör i Zweibrücken, avsattes 1718 och avled 1731. Han var född 1663.

²¹ Feif syftar troligen på konungens brev till rådet av den 7 jan. 1711, där han yttrar sitt missnöje över det föreslagna överlåtandet av trupper åt de allierade, samt den ännu skarpare skrivelsen av den 3 febr. om rikets nöd, fredsunderhandlingar, m. m. Bägge äro tryckta i Historiska handlingar del 7 s. 25 och 39—43.

²² Defensionskommissionens ledamöter hade sins emellan fördelat uppsikten över regementenas utrustande. På Horns lott kommo sju: Norra och södra skånska kavalleriregementerna, Östgöta kavalleri, Nylands kavalleri, Lewenhaupts 3, 4 och 5 männingar till häst, Östgöta infanteri och ett regte ståndsdragoner under överste Sparre. Inrikes registratur d. 28 nov. 1710 (kon:s).

²³ Den 21 mars 1710 hade konungen förbjudit rådet att besätta civiltjänster annat än interimsvis, men samtidigt borde det inlämna förslag på lämpliga personer till konungen, som ensam ägde att utgiva fullmakter. Av militära tjänster fick det tills vidare tillsätta kompaniofficerare. Den 23 maj 1711 förnyas denna order, då konungen av inkomna förteckningar på befordringar sett att rådet ej åttlytt det förra brevet. Rådet svarar den 2 okt. att det, sedan kons missnöje blivit detsamma bekant, ej vidare utfärdat några fullmakter på civil- och prästtjänster. H. H. 5, s. 21—3, 7, s. 121—2 och 9, s. 3. Se ock ovan brev 5 s. 104.

Rådet hade den 24 okt. 1710 utnämnt slottsfogden Johan Berger till underståthållare och en Joachim Liunggréen till notarie i slottskansliet. Konungen konfirmerade bägge fullmakterna d. 6 juni 1711. Registratur för 1710 (senatens) samt för 1711 (konungens). R. A.

²⁴ Se Feifs brev till Tessin d. 31 okt. 1711, att konungen önskar att hovjunkarna måtte resa till Bender så fort lägenhet gives. Brinckmanska arkivet del I s. 142. Hovjunkare Gustaf von Klysendorf stupade i kalabaliken i Bender 1713.

²⁵ Den 27 jan. 1711, enligt von Kockens dagbok, Quennerstedt, a. a. IV, s. 52. Passet var endast utfärdat för Anders Lagercrona, utan titel.

²⁶ Johan Berch (Bergh), född 1646, assessor 1693, blev 1712 adlad Skutenhjälm och dog som revisionssekreterare 1731. Sonen Anders Skutenhjälm, född 1688, kanslist 1715, kommissionssekreterare 1719, minister vid danska hovet 1734, kansliråd 1739, fick slutligen statssekreterares karaktär och dog 1753, den siste av sin ätt. — Gabriel Johan Borgman, adlad Hiemborg, var regeringsråd i Zweibrücken och 1709 svensk gesant i Frankfurt. 1718 blev han kansler i Zweibrücken och dog 1731. Var född 1656.

Brev Nr 4.

¹ Detta odaterade brev är av innehållet att döma skrivet antingen i slutet av febr. eller början av mars 1711, troligen det senare. Möjligen skrevs det d. 13 mars samtidigt med ett till Stenbock, med vilket det har stora likheter såväl till innehåll som stilisering. Konungens brev om kontribution på husen (se nedan not 12) är ock daterat d. 13 mars. Jämför B. Högwall till Horn d. 14 mars 1711. Hornska saml. R. A. — Brevet är tryckt i »Arvid Bernhard Horn, hans lefnad», tecknad av G. Horn, 1852, s. 138—40.

² Enligt Anrepns ättartavlor, W. E. Svedelius minne av A. Horn (Svenska akademien handl. 1879) och sonsonen Gustaf Horns levnadsteckning över honom, skulle Horns bröllop med Margareta Gyllenstierna av Fogelvik, fältmarskalk Nils Gyllenstiernas dotter, ägt rum 1711. Däremot strider ett brev från hertig Karl Fredrik av Holstein till Horn, daterat den 15 nov. 1710, däri det bl. a. heter:

- Mariana, prinsessa af Nederländerna. 171.
 Marina (Maria) Melchersdotter, 205.
 » Nilsdotter, 205.
 Marschalk, Carl Gustaf, generallöjtnant, friherre. 130.
 Martius, Martha. 86.
 Mathias, greve till Bäck, 60.
 » Olai. 64.
 Mathson, Ad., redaktör. 162.
 Matts Kettimundsson, rikshövitsman. 62.
 Mattsson, Jöran. 45.
 Mayer, Johan Fredrik, generalsuperintendent. 129.
 Mazeppa. 121.
 Mehemed Pascha, storvizir. 123.
 Melin, H. M. 162.
 Mellander, Karl, amanuens. 255.
 von Mentzer, Johan. generallöjtnant, friherre. 131.
 Meurer, Ignatius. 55.
 von Mevius, Fredrik, generalmajor. 131.
 Meyendorf von Yxkull, Lage, överstelöjtnant, friherre. 126.
 Meyerfeldt, Johan August, kansliråd, greve. 120.
 Michalsdotter, Elisabeth. 223.
 von Minden, Anna. 226.
 Montelius, Oscar. 255.
 Munk (Munck) Lars Olsen. 15, 28.
 Munk, Ole Christophersen. 15.
 » (Munck) Ole Larsen, 28.
 » af Sommernäs, Lorentz Anders, fältväbel. 50.
 Munthe, Arnold. 181.
 » Henrik Mathias, hovrättsråd. 83.
 » S. V., distriktschef. 83.
 Murberg, Joh., rektor. 58.
 von Muyden, Cornelius, sekreterare. 227.
 Müller, Anna Catharina. 47.
 » (Möller), Bengt Fabian, ryttmästare. 47.
 » Ebba. 47.
 » Hedvig. 47.
 » Juliana. 47.
 » Regina. 47.
 v. Müllern, statssekreterare. 93.
 » Gustaf Henrik, hovkansler, friherre. 117.
 Myhlenphort, Marcus Nissen. 34.
 Mytens, Daniel. 241.
 Möller, släkten. 79.
 Möller, Jacob Poveisen. 15.
 » Karen Jacobsdotter, 15.
 Mørck, köpman. 13.
 » Johan Lorentz. 7.
 » Kristina Lydia Mette. 7.
 Mörne, släkten. 79.
 Mörner, Adolph, landshövding, greve. 178.
 » af Morlanda, Carl Gustaf, fältmarskalk, greve. 125.
 von Nackreij, Elisabeth. 48.
 Nath, Anton Erik, handlande. 239.
 » Henriette. 238.
 Nandérus, Olaus, kyrkoherde. 255.
 Naudé, Gabriel, bibliotekarie. 185.
 Nekludoff, A. 255.
 Nicolajsdotter, Karen. 12.
 Nicolaus Petri. 55.
 » Sabancorus. 53, 54.
 Niels Petri. 53.
 Nielsen, Birgithe. 7.
 Nielsen, Lars. 7.
 Nikolajsdotter, Karen. 29.
 Nils, ärkebiskop. 62.
 Nilsson, Martin P:n. 255.
 Niseliuss, Erik, inspektör. 232.
 Nordenflycht, Hedvig Charlotta. 255.
 Nordenskjöld, August. 218.
 » Karl Fredrik, 218.
 Nordenstreng, Rolf. 180.
 Nordin, släkten. 168.
 Nordström, Adolf Ludvig, prov.-läkare. 77.
 » Herman. 33.
 Norén, Arvid. 168.
 Noreen, Erik, docent. 252.
 Norrell, C. J., hovrättsråd. 89.
 Norén, Oscar, redaktör. 252.
 Nunr i Tarestad. 62.
 Nyberg, V. 158.
 Nyblæus, Axel. 162.
 Nyman, Hilding, artist. 173.
 Odelberg, släkten. 77.
 Odenius, professor. 162.
 Ofteg, Johannes Nicolai, biskop. 59.
 Ofmeg i Niordstad. 62.
 Ojerholm, J. M. 167.
 Olaus Petri. 58.
 Olbers, släkten. 77.
 Olof Claesson. 55.
 Oluf, kyrkoherde. 51, 52.
 Olson, Lars. 33.
 Orlik, Philip, hetman. 121.
 Oskar I, konung. 158.
 Oskar II, konung. 158.
 Osterman, H. 1.
 Oxenstjerna, A. Fr., hovrättsråd. 89.
 » Carl, friherre. 156.
 » Eva Christina. 156.
 » Göran Ludvig, major. 219.
 » J. G., riksråd, greve. 209—221.
 » f. Gyllenborg, Sara. 210.
 Palmström, familje. 168.
 » A. 168.
 Parman, släkten. 167.
 Pasch, L. 157.
 Paul Gudland. 205.
 Paulin, Anna Christina. 226, 228.
 » Eleonora Christina. 229.
 » Erik, räntmästare. 226.
 » Johan, rikskansliråd, greve. 117.
 » Johan Paul, borgmästare. 229.
 Peder Svensson i Vibberboda. 252.
 Pedersdotter, Else. 15.
 Pedersson, Kloen. 64.
 Per Olsson. 206.
 Perman, Isaac. 63.
 Persson, N., konsul. 82.
 Personne, släkten. 74.
 Peter I (af Ryssland). 120.
 Petersdotter, Hedevig. 5.
 af Petersens, f. d. överbibliotekarie. 162.